

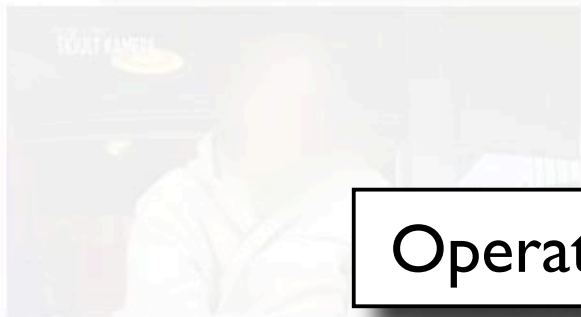

Foretræde for Folketingets Socialudvalg 2. maj 2013

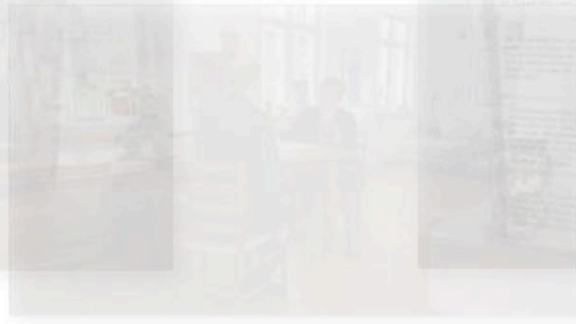
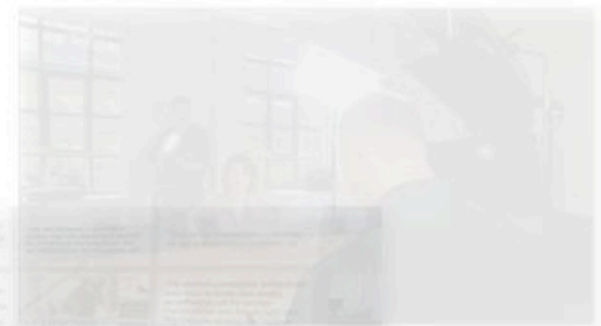
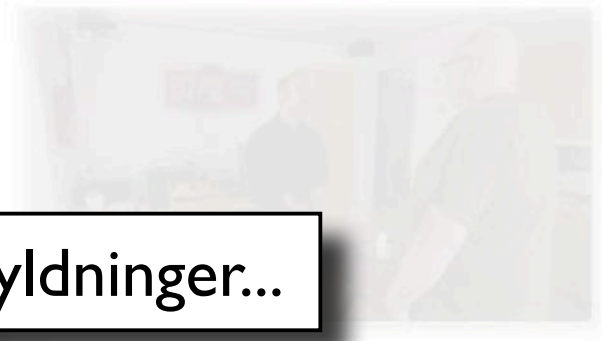
Dagsorden:

Tv-programmet kort fortalt
Den højeste pris
Konsekvenser på Startskuddet
Fire problematikker
Efterspil

www.startskuddet.dk

Operation X og TV2's beskyldninger...

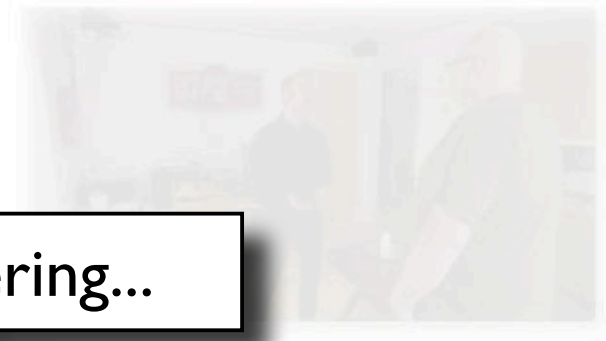
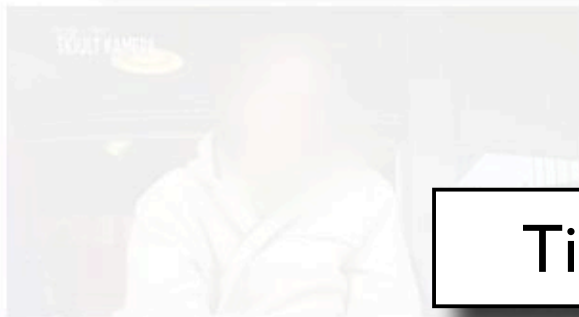

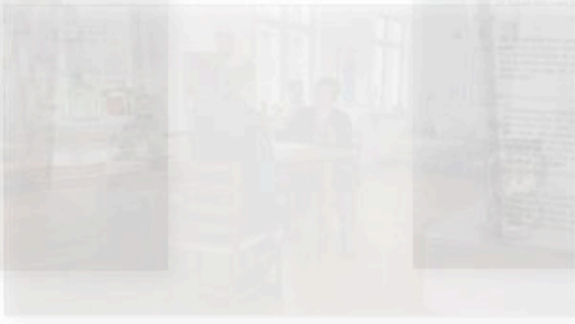
Operation X, TV2, 18. april 2013:

Startskuddet bruger clairvoyance og alternative metoder i behandlingen af de unge.

En tilknyttet privatpraktiserende psykiater overmedicinerer unge anbragt på Startskuddet, og Startskuddet undlader at reagere på klager over dette

Tilsynsenhedens vurdering...

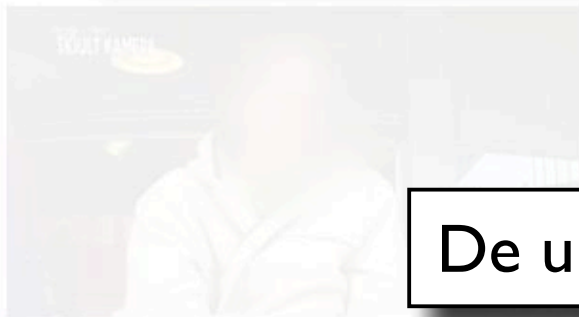

OMSORG

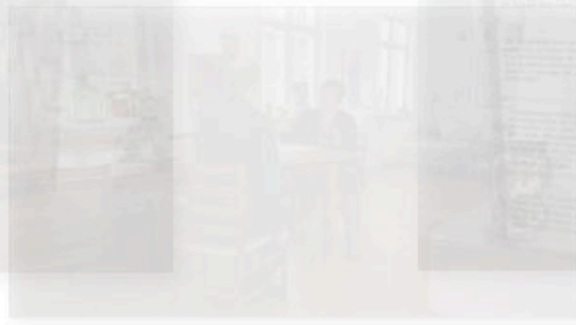
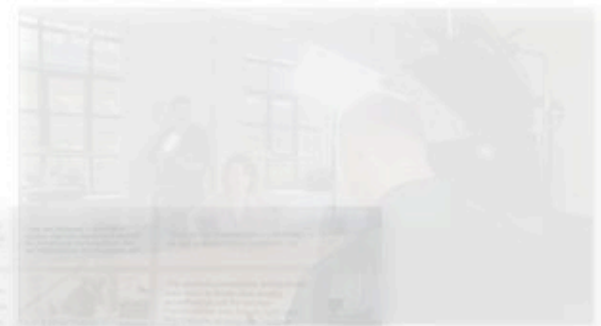
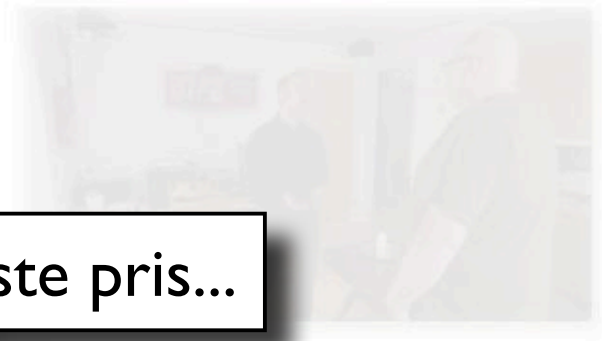
Endelig redegørelse, Guldborgsund Kommune,
22. marts 2013:

"Der er **ikke fundet belæg** for at tro, at der benyttes clairvoyance eller andre alternative metoder på opholdsstedet Venus."

"...vurderes det, at opholdsstedet **ingen indflydelse har på de klagepunkter** omkring ordination af medicin. Tilsynet har endvidere **ikke fundet problemer** omkring medicin håndtering."

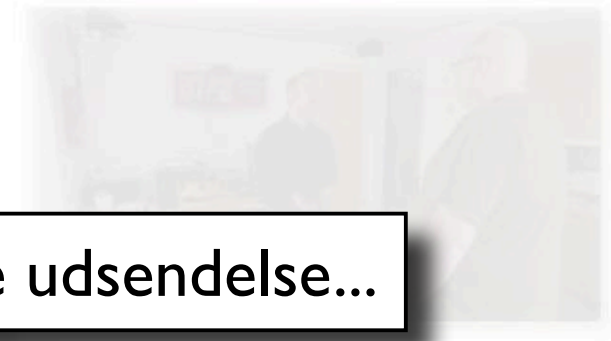
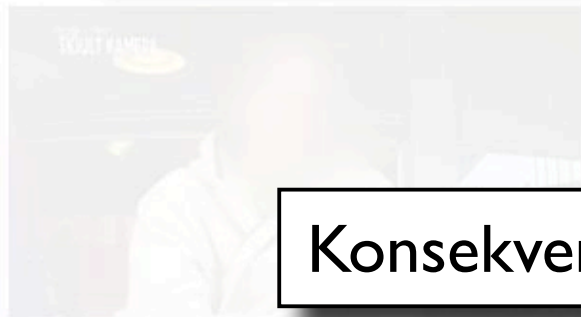
De unge betaler den største pris...

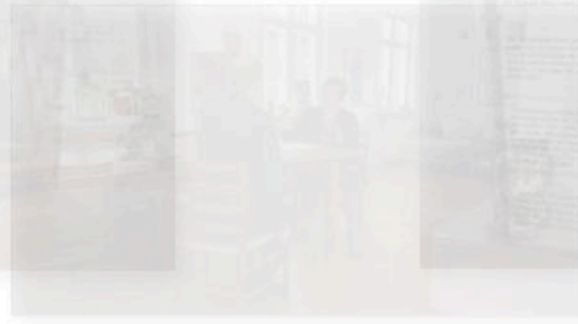
De sårbare unge betaler prisen for “den gode historie”:

- De oplever angst, når journalister lader dem forstå, at de ikke kan stole på de voksne, der tager sig af dem.
- De oplever angst, når pressen udråber nødvendig medicin til et livsfarligt medikament.
- De bliver splittede, når journalister eller andre unge opfordrer dem til at tale dårligt om deres hjem.
- De bliver usikre på deres tilværelse og voksen-netværk, når deres opholdssted skandaliseres i offentligheden.
- De påvirkes negativt, når deres forældre bliver skeptiske over for de støttepersoner, som omgiver dem.
- De risikerer at blive flyttet rundt i systemet uden grund, hvis deres forældre lader sig lokke af de 15 minutters berømmelse eller af muligheden for at bruge medierne til at understrege en frustration.
- De risikerer, at fagligheden og kompetencen omkring dem bliver svagere, når færre får lyst til at arbejde i den “pædagogiske ekstremzone” grundet den overhængende fare for dårlig presse. I forvejen er det svært at finde faguddannet personale i dette område af socialpædagogikken.
- De risikerer, at det bliver sværere at finde et opholdssted, som matcher deres behov, fordi færre socialpædagogiske virksomheder har mod på faglig udvikling, idet det indebærer risiko for misforståelser og/eller fejl og eksponering af disse i pressen.
- De særligt belastede unge risikerer at måtte tage til takke med ungdomsfængsel eller lukket afdeling, fordi færre opholdssteder tør tage disse unge, som til enhver tid kan omsættes til en skandalehistorie i medierne alene i kraft af den unges spektakulære adfærd eller sygdomsforløb.

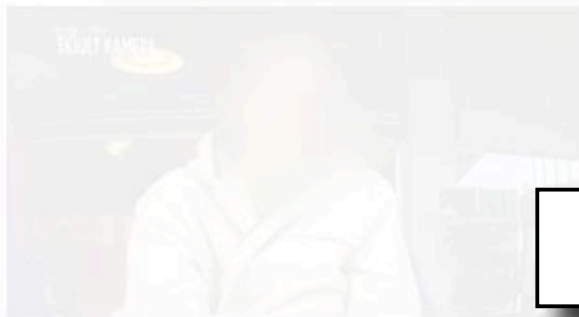

Konsekvenser af den konkrete udsendelse...

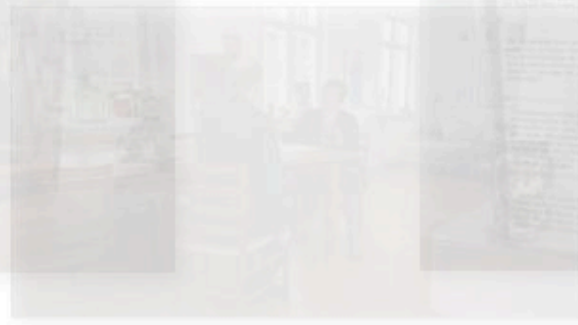
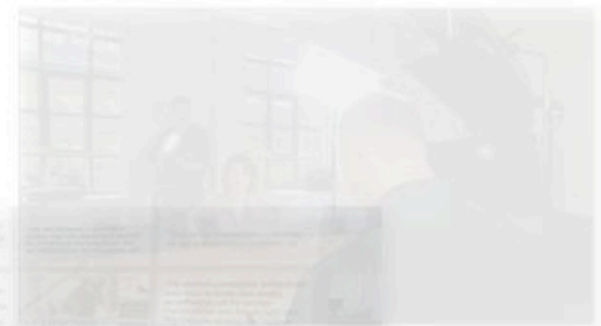

Konsekvenser, vi kender til:

- Angst for fremtiden hos flere af de unge i tiden op til udsendelsen. Rygterne er gået som en løbeild blandt de unge (bl.a. via sociale medier), og unge har forsøgt “rekruttering” af andre unge i “kampen mod Startskuddet”.
- Invaderinger af sårbare unges privatsfære af journalister fra Operation X. Seks unge fortæller, de uopfordret er blevet ringet op. To fortæller, de blev tilbudt penge.
- Tvivl og uro omkring medicin hos flere unge efter udsendelsen, der bl.a. advarede om, at Truxal kan give hjertestop.
- Forældrepar blev “engageret” af Operation X til at medvirke til skjult optagelse (som mislykkedes). Deres datter reagerede voldsomt og blev fjendtlig og yderst usamarbejdsvillig.
- Tidligere anbragt har fundet bekræftelse i sit virkelighedsbillede hos journalister og fået ny energi til sin “kamp” mod Startskuddet.
- Anbragt ung er blevet klemt i forløbet og udsat for svigt.
- Splid og skænderier blandt flere anbragte unge.
- Generel øget skepsis overfor Startskuddet fra forældre, unge og kommuner.
- Startskuddet har haft flere sygemeldinger blandt personalet end nogensinde før. Siden begyndelsen af Operation X’s research har to ansatte indgivet langtidssygemelding.
- Trusler mod Startskuddet efter udsendelsen.
- Startskuddets ledergruppe og administration har været under ekstremt pres, dels i kraft af mistænkeliggørelse, dels i kraft af ekstra arbejdsbyrder foranlediget af tilsynsmyndigheders krav om ekstra dokumentation og diverse redegørelser samt begæringer om aktindsigt fra Operation X og en tidligere anbragt og en udmærkende dialog med Operation X.

Fire problematikker..

Fortrolighedskontrakt

Udsendelsen og dens konsekvenser kunne måske have været undgået, hvis Startskuddet kunne have indgået en **“Fortrolighedskontrakt”** med journalisterne om at dele personfølsomme oplysninger i et lukket rum - evt. med en repræsentant for tilsynsenheden som “opmand”.

Herved sikres, at journalisten tidligt i processen kan blive indført i væsentlige forhold, som vedkommende ikke selv er opmærksom på relevansen af eller eksistensen af.

En sådan juridisk konstruktion kan sikre journalistens research ved, at den - med opmandens hjælp og tilskyndelse - pålægger den pågældende virksomhed at fremlægge alle relevante informationer og ikke blot de der efterspørges ved begæring om aktindsigt.

Samtidig sikres mod, at journalisten følger et skævt spor, som fører til en artikel/indslag, som tegner et forkert eller forvrænget billede af ikke blot virksomheden, men også den samfundsfunktion, som virksomheden er en del af.

I en medlemsundersøgelse fra LOS svarer 92 %, at det er nemt for journalister og andre at misforstå de forhold og vilkår, der gælder for det socialpædagogiske område. 78 % svarer desuden, at tavshedspligten gør det svært at forsvare sig,

Afklaringsrapport

Nogle gange vælger journalister at se bort fra fakta. Dette må også formodes at kunne forekomme selv ved indførelse af en "fortrolighedskontrakt". I så fald har virksomheden ingen mulighed for at tage til genmæle.

Det vil i nogle tilfælde være yderst formålstjenstligt ikke blot for den angrebne virksomhed, men for alle med relationer til denne (brugere, pårørende, ansatte, samarbejdspartnere), at tilsynsenheden udarbejder en "**Afklaringsrapport**", som punkt for punkt gennemgår beskyldninger i højt profilerede medieomtaler.

Man kan under de gældende vilkår fremvise positive tilsynsrapporter og redegørelser, men de gennemgår sjældent en offentlig presseanklage punkt for punkt og har derfor i offentlighedens/pressens øjne ingen bevismæssig værdi.

Beskyldninger fremført i pressen, som får lov at stå uimodsagte, kan i år fremover have skadelig effekt på en virksomhed og påvirke den branche, som virksomheden er en del af. En medlemsundersøgelse fra LOS viser, at hver anden medarbejder på området er påvirket af risikoen for negativ presseomtale. Blandt de socialpædagogiske medlemsvirksomheder, der har oplevet negativ presseomtale, har en fjerdedel efterfølgende fået konstateret tab af erhvervsevne.

68 % af deltagerne i den omtalte undersøgelse fra LOS vurderer, at der inden for de seneste få år er kommet et stigende negativt pressefokus på deres arbejdsområde. Mere end hver femte ser pressen som en potentiel trussel mod deres virksomhed.

Særlige medie-hensyn

OMSØRG

Det kan have alvorlige følelsesmæssige og sociale konsekvenser for sårbare unge at blive kontaktet af en fremmed/journalist, der præsenterer dem for en kritisk holdning til institutioner og personer, som er afgørende for deres tryghedsfølelse, og beder dem forholde sig til dette. Særligt hvis de ovenikøbet stilles en form for belønning eller anerkendelse i udsigt i forhold til at give det svar, journalisten tydeligvis søger.

Vi mener, der er behov for at indskærpe vigtigheden af, at pressen viser hensyn til disse borgeres særlige situation. Dette er til en vis grad slået fast i de presseetiske retningslinjer, afsnit B3 omkring hensyn til personer med svigtende herredømme.

Serviceovens § 137 a. er mere præcis i sin formulering i forhold til den konkrete problematik:

“Personer, som bor i plejeboliger, plejehjem eller andre boligformer med tilknyttet personale og fællesboligarealer, bestemmer selv, hvem vedkommende vil have besøg af.”

Vores opfordring er, at der tages **en politisk drøftelse** af, hvorvidt en uopfordret telefonisk kontakt fra et medie kan betragtes som et uønsket besøg, og hvorvidt der skal kunne sanktioneres/straffes for dette.

Brugeres aktindsigt

OMSORG

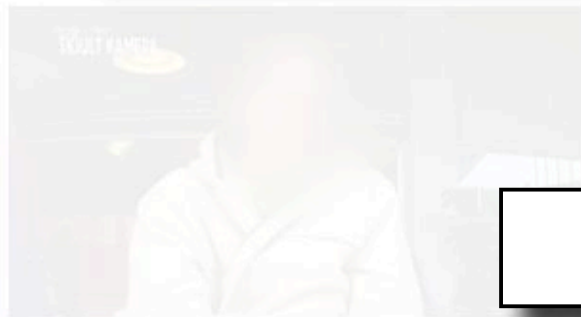
Tidligere anbragt har parallelt med journalisterne på Operation X på egen hånd sendt lignende begæringer om generel og omfattende aktindsigt. Startskuddet har indskærpet overfor pågældende kommune, at denne tidligere anbragte med sine mere end ti års ophold på Startskuddet kan genkende mange unge og medarbejdere, medmindre materialet anonymiseres i væsentlig grad.

I flere tilfælde har den tidligere anbragte fået udleveret dokumenter, hvoraf navne på andre anbragte og medarbejdere fremgår. Men selv med omfattende anonymisering vil han med sit kendskab være i stand til at genkende mange personer og hændelser. Der er flere eksempler på, at han har konfronteret anbragte og medarbejdere på Startskuddet (på Operation X's facebook-væg) med personfølsom viden om dem eller deres omgangskreds.

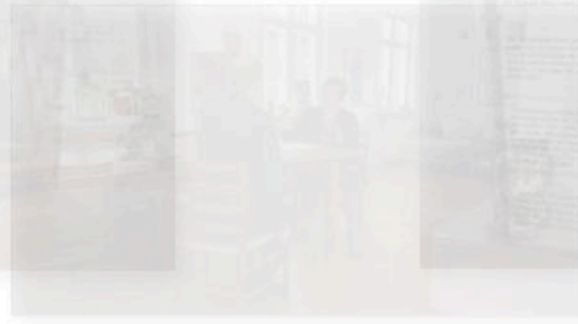
Han har ved flere lejligheder på facebook opfordret andre til at søge aktindsigt og har demonstreret, at han ikke er i stand til at vise hensyn overfor afdøde og dennes pårørende, anbragte unge, deres forældre og medarbejdere. Han er yderst aktiv i onlinedebatter og effektiv til at sprede sine informationer og beskyldninger.

Vi mener, der er behov for en **politisk drøftelse** af, hvorvidt anbragte og tidligere anbragte skal kunne tildeles generel aktindsigt i deres opholdssted uanset graden af anonymisering, idet risikoen for videregivelse af personfølsomme oplysninger i høj grad er til stede.

Efterspil...

Efterspil:

- Klage til Operation X/TV2 og TV2 Øst samt Pressenævnet for usande/udokumenterede beskyldninger samt brud på presseetiske retningslinjer.
- Sag indbragt for retten inden udsendelsen for ulovlig skjult optagelse.
- Anmeldelse til YouTube om falsk profil i Startskuddets navn.
- Overvejelse om politianmeldelse af tidligere anbragt for viderebringelse af personfølsomme oplysninger.
- Forventet klage til Ombudsmanden over en tilsynsmyndigheds utilstrækkelige anonymisering ved udlevering af akter i forbindelse med begæret aktindsigt.
- Politianmeldelse af trusler mod Startskuddet efter udsendelsen
- Overvejelse af injuriersag mod tidligere medarbejder
- Overvejelse af anmeldelse af tidligere ansatte om brud på tavshedspligten.
- Afventer endelig redegørelse fra Faxe Kommune, Startskuddets anden tilsynsmyndighed.